

# Taitusi

## Polokafo Taitusi ya lufuwa wi fulo edami ka

### Komu Ka

Taitusi ya Giliki we nemo, ya Polo welaloti Yesu kala kuwa kolito siya-muluna olu eleyapa wito koli kikitimo yamu Polokafo ya mono nanefo minaiye, loto lo edami ne. (Taitusi 1:4) Wewa ya Poloki lakoina mono lono oluto, ana olu faka loto mono wenena eba nedo-nedo ya seni-muluni olu auma wi gedeto mono ka api gilibami we ya ne. (2 Kolinti 7:5-7, 8:6, Galesia 2:1-3)

Ena Kiliti no muliti nemo ebalo ya lakoina moniti Yesu kala kuwa lo oloto gimami kamenalo ya Polo eba maleka unae, loto kolami, ya Taitusi ya Kiliti ebalo fa minoto mono lono onowa fa nemo ya olufe loto fuli lenane, loto fulo edeito wiye. (Taitusi 1:5) Uto eba maleka monito, aiga ya Kiliti wenenawa api gilibinami ka ma loumunae, loto lufuwa ama ya wi fulo edami ne. Kiliti wenena muki monanina ya nosa naba ámainako, yamu maleka seni-muluni olu eleyapa witi Yesu koli kikito umamo wenena ya monanina yamu ka auma wito api gilibo, loto lufuwa amau ya loumami ne. (Taitusi 1:10-14, 16, 2:1, 15)

Timoti lufuwa wi fulo edami yamaidana oto Taitusi yaki loumami ka ama ya ne.

---

### Lo oloto melami ka

**1** <sup>1</sup> Aiyo, lakoina koli kikitonimo nanefo ona Taitusiyo, namo Polo, Goti kouba-nabala we ido Yesu Kilisto aposolola ya lufuwa ama wi fulo kedowe. Eyo.

Lonowalo fulo nedami, ya Gotikafo iyaina o gedami wenena koli kikitenawae, loto, ido ka ona kula yakafo monate olu felegaga o ledami ka ya kolife lenawae, loto lonowalo ya fulo nedami ne. <sup>2</sup> Omude kofawa minowa-minowa enumo kawa koli kikitoto kolife lonimo ya Goti ka suki ádami wekafo komu adeina mika kosina olu oloto piyámami kamenaloti ya lo mele ledami yamamu kolito kiyaba minone. Kawa ya adeinati

limo nefa, <sup>3</sup>ido aimola kamenalalo ya kala lo oloto melonido olu oloto piyami ne. Kawa ya olu omude kami we Gotikafo anelo melete lo oloto melenane, loto lo melete nomami ne.

<sup>4</sup>Lakoina koli kikitonimo nanefo ona Taitusiyo, Metefo Gotidokati ido olu omude kami we Kilisto Yesudokati ya nasafili mona ido you amene mona ya mino kedenaiye.

### **Mono kiyaba we kanina**

<sup>5</sup>Ena lono onowa ma fa nemo ya olufe loto fuli lenane, loto, ido numudo-namado ya namo lokomodo ayalo ya mono kiyaba we bulu gedemo unane, loto Kiliti eballo ya fullo kedeito omoma ne. <sup>6</sup>Yamu ya mono wemomo mate monanina efe lotiko mele minoti, wena lawokoko olamo we ya nomilipani yaki koli kikitoti minenawamo yako mono kiyaba we bulu gedo. Ido nomilipani ya ka kolámoti kopa mona melae, loti wenena mate lenawamo, ya mono kiyaba we lono ma gimámo. <sup>7</sup>Kiyaba we yakafo Goti lonola kiyaba imoma nenako, ya monala efe lotoko minenami yako lonowa olunami ne. Yamu aimola lula-kala lalo kolami mona melámoto, siya kala-kala alako ádotó, no noto lula-kala u kopa enami mona melámoto, fina alako fiyámoto, kifana-koukame yamuko kolámoto minenami, <sup>8</sup>ido wenena nasafili o gedeto, mona lalo siya-muluna umuto, kala kife loto, monala felegaga efe lotoko melete, ukana-lula-kala kiyaba lalo otoko minenami, <sup>9</sup>ido mono wenenala koli kikitoti mona lalo melenawae, loto ani olu faka loto ka mono kula ya api gilibito, ido ka mono olu kopaitamo wenena kanina ya oluto lumunae, loto ka mono auma wiyami ka, api-napi gilibi-gilibi onimo ka ya olu kiki loto olu minenami we ya mono kiyaba we lalo minenaiye. Yaidana amo wemomo yako mono kiyaba we ya bulu gedo.

### **No muliti nemo eba Kilitilo minamo wenena monanina ka**

<sup>10</sup>Wenena mumudite ka kolámoti, fa ka loti koni witi minamo wenena ya minae. Ido aya wenena minagu ya Yuda wenena, Goti ainala ukanigu fukamo wenena ya oto diti eti o-o minae. <sup>11</sup>Eti o minamo wenenawa ya kifanakoukame fa olunune, loti wemomo olonibo nomilipani wenenani liligaleka muki ya api gilibámamo neta ya api gilibiti olu kopa o gede minanako, weni uguninumo ya efe lenagoliye. <sup>12</sup>Kilitilo minamo wenena minaguti ya inanimó polofetenina makafo ya eti limo, Kiliti wenena ya adeinati ka sukiko lo minoti, fadena neta yaidana oti kaila fi minoti, neta nenawamo yamuko koliti, lono eleka fiyamo minae, loto <sup>13</sup>geyefe lototo limo kawa ya ona ne. Yamu kamo ya auma wito lo fuko gedo. Eti ageto ya koli kikitamo mona kula melenawamo, <sup>14</sup>ya Yuda wenena ikaga kanina ido wenena ka ona kula meni umamo wenena lo fukamo kanina ya kolámenawae, loto auma wito lo fuko gedo.

<sup>15</sup>Luni-kani mo limo wenena yate neta-mata muki yamu kolato mo limoko nefa, ido nosámami monakafo seni-muluni olu kopa o gedami wenena, koli kiki ádamo wenena ya ouni-luni-kani muki ya fumako wi fulitainako, neta mamu kolato mo limo ma minámaiye. <sup>16</sup>Wenenawa ya Gotiki kutifone, loti wenikafo lafa, ido monanina yakafo E'e, lo minaiye. Ya wenena ya uwanuwa minoti, ka koliti kolámoti amo ya mona lalo melenawamo ma minámaiye. Yamu mono kiyaba we lalo, auma wiyamo we yako bulu gedo.

### **Mono wenena monanina efe loti melenawamo ka**

**2** <sup>1</sup>Kilitilo minamo wenena etiti minafa, ido kamo ya ka mono kula efe loti kolinawamo ka ya logimi-gimi o mino. <sup>2</sup>Eti lagetoy, ya we kilofoy-akilofoy yate nonano neta-mata nenawamo ya alili suwomo notiy, kani kife loti kolitiy, ukani-luni-kani kiyaba lalo oti ya koli kikito minamo, ido seni-muluni gimi-gimi o minamo, ido auma wi kiki loti nedi minenawamo kulawa enami mona ya amodoka minaneyoy.

<sup>3</sup>Ido wena kilofoy-akilofoy yate ayaidana oti mona melenawamo ya wenena yoni kamani kiyámotiy, ekefa imo nokafo nela wi gedámagetoy minotiy, kanu lalo api gilibinawamo mona ya amodoka minaneyoy. <sup>4</sup>Eti oti ya wena kofawena gilibinawamo ya wanibo nomilipanina sodotiy olu lalo o gedetiy, <sup>5</sup>ukani-luni-kani kiyaba lalo oti, monani feke limoko minotiy, numuni ebani kiyaba lalo oti, mona lalo meletiy, wanige-motate ka lenawamo ya kolitiy golodotiy minenawamo mona ya gilibaneyoy. Eti ámenawamo ya Goti kala kamana kitenawae, loti etiy alo.

<sup>6</sup>Ido we kofawe ya ayaidana oto kani oluto logimagetoy, ya ukani-luni-kani kiyaba lalo o minenawamo mona ya amodoka minaneyoy.

<sup>7</sup>Ido kaimoka ya neta-mata muki yau olu komu mele gedetoy mona lalo yako mele minagetoy, keyetiy ya eikawakau meyaloy mele minenawae. Ido mono api gilibinanimoy ya ka ona kulakoy efe lotoy logimitoy, <sup>8</sup>lofe lenanimoy ka ya wenena mate koli nosámami enawamo ya ma minámenaiye. Eti agetoy ya kuwotefoy ka nosámami lolumununey, loti moniy wilinawafay, ido minámainakoy, ukanido kolitiy fulitenagilae, lotoy etiy o.

<sup>9</sup>Ido kouba-nabay wenena kani oluto logimagetoy, ya we nabaninay yate ka lenawamo muki ya kolitiy kouba-nabay lono lalokoy o gedatoy ya lalo kolinagilae, lotiy etiy enawamo mona ya amodoka minaneyoy. Kay latomay wenido ofámotiy, <sup>10</sup>netani-matani kiyabay o gede minaguy yautiy may ugele-agele ánotiy, koitoy gedetiy minotiy, kiyabay lalokoy ona kula o gede-gedey o minenawamo mona ya amodoka minaneyoy. Eti oti ya mona muki melenawamo ya olu omudey kami we Goti kala olu omona itenumoy yamoy kaway ekeinay olu edenuney, lotiy etiy enawamo mona ya amodoka minaneyoy.

### **Goti monalay meyaloy meleto Kilistoy kiyabalay enumoy kay**

<sup>11</sup>Goti nasafililay, wenena muki olu omudey kami nasafililay ya moday oloto piyamiy ne. <sup>12-13</sup>Ayay nasafililay yakafoy api lilibami, ya Gotiy,

wenabate, olu omude kami we Yesu Kilisto lamenala oloto pinami yamu kolito, alikani oto kiyabala onimo, ya Goti mete umonimo mona ido mikaleka netamu kolonimo mona ya fulitito, oiya ama mikaleka moinonimo kamenalo ya ukade-lute-kate kiyaba lalo oto, monate efe lotoko meletto, Goti felegaga monala ya meyalo meletto kiyabala o minenawae, loto api lilibi minami ne. <sup>14</sup>Amo yakafo lo melami ka kolito kolámoto onimo monate muki yauti meina fito efili gedena, loto, ido nanimo wenenane kula minoti, mona lalo ya auma witi mele-mele o minenawae, loto iyaina o ledeto, olu mo lo ledena, loto lalimomu kolito oto meletto imo mona ya fulito folami ne.

<sup>15</sup>Kawa ya Goti aumala mino kedami yamo kani oluto api gilibito, fuka ka auma wito logimito olufe lo gede mino. Eti o minanimo ya wenena mate nosámami keyenawamo mona ya ma melámo.

### Mono mona melenumo ka

**3** <sup>1</sup>Ido kani meletenaiye, loto ya kofa logimageto, ya wenena yate gamani wenaba ido kulinigi we idamo lomamo muki ka lenawamo ya koliti golodoti, ya lono lalo mona-mona mino oluto wimo ya kokatoti oluti, <sup>2</sup>ido wenena kamani ma kiyámoti, ka moila ma fiyámoti, you lotiko minoti, ya wenena muki you amene mona ya gilibalo.

<sup>3</sup>Yamu ya eti loti koli minalo: Lalimo komu ya ayaidana oto kate kopa-napa kito ka kolámoto minoto, kopa kanudo ika o ledado u ya di ama di oto monito, neta-mata mona-mona yamu sefela kilonimo neta ido lalo kolonimo mona yakafo nela wi ledeito minoto, wenena ma ka naba-naba lo gedeto, netanina olamo yamu geye nosámami onimo ya wenenate senimulunigu koli nosámami lomato, ido lalimo ya ayaidana oto koli nosámami gimi-gimi o minone.

<sup>4</sup>Etito minoba, ido olu omude kami we Goti olu lalo o ledami monala ido siya-muluna lomami monala oloto piyaido <sup>5-6</sup>ya olu omude kami ne. Eti o ledami, ya lalimo monate efe loto melonimo yamu eti o ledámaiye. E'e, aimola siya-mulunau milumate kolami yamu ya olu omude kami we Yesu Kilistodokati ya Ouna Felegaga leki faitoto lomami yakafo noku wi ledaido ya kofawa olu oloto pi ledeto, monimo dinumo kanu kofawa lumuto olu omude kami ne. <sup>7</sup>Eti o ledami, ya aimola nasafilila yamu ya monatina efe limo wenena minae, loto lo ledaito, omude kofawa minowa-minowa enumo yamu kolito kiyaba o minonimo wenena ya nomilipala iya ku ledami neta aboga minenawae, loto eti o ledami ne. <sup>8</sup>Kawa ya kula nemo yamu koli kikitoto minonimo ne.

Etito nemoma nenako, Goti koli kikito umamo wenena yate mona lalo melenawamo lono ya mama oti olu-olu o minenawae, loto kamokafo kawa ya auma wito lo oloto gimo, loto kolito ya lokomowe. Netawa ya lalo ona kula, wenena olu lalo o gedami neta nefa, <sup>9</sup>ido mono mona

mamu kopa etito nefe? matato nefe? loti ka maninigu melenawamo ka moni wiliti, aunibo-kolofani katoti kulini-kulini loti, moilla fiti lo melami ka yamu ka lodilumu oti, itibi-natibi amo ka ya fa neta, kula minámami netama nenako, loto meka umu mino.

<sup>10-11</sup>Ido wenena makafo ka mono olu ailo itami we ya kala oluti kamena lawokofe, ido lelefe, loumato, kolámenami, ya yaidana amo wenena u ailo kopa kanudo moniti lifima olu minanako, inanimononanina yakafo lifima ka olu itibito giminagoliye, loto kolanimoma nenako, loto fulo edeito, aimolako minenami ne.

#### Onowaleka ka

<sup>12</sup>Ena namo Atemasife, ido Tikikusife, kamodoka ilifi melonetoma, ya namodoka Nikopolisi numudo enanimokanu ya auma wito moni wilo. Namoya ko wiyami kamenalo ya numunayalo ya minenae, loto kane ki minowe.

<sup>13</sup>Ena Apolosi ido lo melamo ka kolami we Senasi ya monolonodo unawami, ya neta mamu koliti aefa fiti moni wilitenawaiye, loto auma wito ani olu faka lo gedo.

<sup>14</sup>Ido mono wenenate yaki mono monanina yakafo ilawa liyámotenaiye, loti atuwaleka neta mamu aefa fiti moni wilinawamo wenena ya ani olu faka lo gedenuwe, loti mona lalo melenawamo lono ya olu kolinawae, loto auma wito api gilibo.

<sup>15</sup>Ena namoki minamo wenena muki yate aiyo-koiyo ka fulo kedeminae. Ido koli kikitonimo kanudo lakoina moniti seni-muluni lumuminamo wenena ya aiyo-koiyo ka fulo gedonimo ya logimo.

Nasafili mona ya linate muki mino gedennaiye. Modae.